

Araştırma Makalesi/Research Article

İmparatorluğun Ayak Sesleri:

III. Pepin (714-24 Eylül 768)

Barış Saday*

(ORCID: 0000-0001-5106-3659)

Makale Gönderim Tarihi
03.08.2022

Makale Kabul Tarihi
18.10.2022

Atıf Bilgisi/Reference Information

Chicago: Saday, B., "İmparatorluğun Ayak Sesleri: III. Pepin (714-24 Eylül 768)", *Vakanüvis-Uluslararası Tarih Araştırmaları Dergisi*, 7/Özel Sayı: Dr. Mahmut Kırkpınar'a Armağan: 1818-1840.

APA: Saday, B. (2022). İmparatorluğun Ayak Sesleri: III. Pepin (714-24 Eylül 768). *Vakanüvis-Uluslararası Tarih Araştırmaları Dergisi*, 7 (Özel Sayı: Dr. Mahmut Kırkpınar'a Armağan), 1818-1840.

Öz

Roma İmparatorluğu'nun, kavimler göçü sonrası dağılması sonrasında Avrupa'da bir kaos ve kargaşa dönemi başlamıştır. Avrupa topraklarında Marovenj ve Karolenj hanedanlıklarına kadar bahsedilen kargaşa süreci devam etmiştir. Şiddet, bu dönemde bütün Avrupa'da belirgin bir şekilde kendisini göstermiştir. Marovenj hanedanlığı ile devlet yönetim sistemi yeniden tesis edilmeye çalışılmış ancak kısa aralıklarla bu başarılmıştır. Charles Martel'in kurucusu olduğu Karolenj hanedanlığı ile birlikte Batı ve Orta Avrupa'da yeniden devlet yönetim sistemi, hukuk, ekonomi ve dini konularda toparlanma süreci yaşanmıştır. Charles (Charlemagne) dönemi ile bu hanedanlık en güçlü ve sistemli dönemine ulaşmıştır. Ancak Charles dönemindeki başarıyı getiren ve krallığın bir imparatorluğa dönüşmesini hazırlayan III. Pepin (Kısa Pepin)

* Arş. Gör. Dr., Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Türkiye, baris.saday@hbv.edu.tr.

PhD., Res. Assist., Ankara Hacı Bayram Veli University, Faculty of Letters, Department of History, Türkiye.

dönemidir. Onun başlatmış olduğu genişleme politikası, Papalık ile ittifak ve devlet yönetim sistemini tesis etme politikaları Charles dönemindeki başarıların gerçekleşmesini sağlamıştır. Ayrıca Papalık ile olan yakınlaşma hem Katolik Kilisesinin gelişmesine ve genişlemesine hem de Avrupa'da güç dengesinin Karolenj hanedanlığına geçmesini kolaylaştırmıştır. Bu çalışma, III. Pepin'in hayatı ve askeri – diplomatik faaliyetlerini eldeki veriler ışığında değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Bu araştırma yazısı, Türkiye'deki Ortaçağ Avrupa çalışmalarına katkı sağlamayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Pepin, Karolenj, Papalık, Kilise, Ortaçağ Avrupa Tarihi.

Footsteps of the Empire: Pepin III (714-24 September 768)

Abstract

In the aftermath of the collapse of the Roman Empire due to the migration of tribes, a period of chaos and turmoil began in Europe. This period of turmoil continued in the European lands until the reign of Merovingian and Carolingian dynasties. This period is apparently marked with violence in the entire Europe. State administration system was tried to be reconstructed with Merovingian dynasty, and yet this was achieved in short intervals. With Carolingian dynasty, which was founded by Charles Martel, a recovery period was experienced in state administration, legal, economic and religious systems in Western and Central Europe. This dynasty enjoyed its most powerful and systematic period during the reign of Charlemagne. It is, however, the period of Pepin III (Pepin the Short) that brought success in the reign of Charlemagne and prepared the kingdom to transform into an empire. Expansion policy initiated by Pepin III, alliance with the Papacy and policies of building a state administration system paved the way for the achievements in the period of Charlemagne. Besides, convergence with the Papacy facilitated both the development and expansion of Catholic Church and the transition of power in Europe to the Carolingian dynasty. This study aims to evaluate the life and military and diplomatic activities of Pepin III in the light of available data. This research paper intends to contribute to the Medieval Europe studies in Turkey.

Keywords: Pepin, Carolingian, Papacy, Church, Medieval European History.

Giriş

Batı Roma İmparatorluğu'nun yıkılması ve yeni siyasi güçlerin ortaya çıkmasıyla birlikte Batı Kilisesi devlete entegre olmak zorunda kalmıştır.

Bu entegrasyonu sayesinde Roma Kilisesi, Batı Medeniyeti içindeki kendisinden başka hiçbir dinin veya dini görüşün varlığını sürdürmesine izin vermemiştir. Roma Kilisesi, zamanla edinmiş olduğu güçle, devlete entegrasyonundan ayrılarak kendi iradesini herkese kabul ettirme politikasına geçmiştir. Roma'nın düşüşünden sonra, Avrupa topraklarına kontrolsüz bir biçimde yerleşen yeni güçler arasında bir hegemonya mücadelesi başlamıştır. Bu hegemonya mücadelesi sebebiyle Avrupa topraklarındaki "*Pax Romana*" tamamen yok olmuştur. Roma Kilisesi, bu mücadelenin hem bir tarafı hem de teşvik edici rolü üstlenen bir yaklaşımda idi. Özellikle Kilise, Ortaçağ dünyasının karmaşık ve biraz kaotik sistemleri altında yaşayan insanların yaşamlarını şekillendirmedeki önde gelen güçlerden birisi konumundadır.¹ Bu etkisinden ötürü, Batı Dünyasındaki yeni güç merkezlerinin oluşumunda önemli bir noktadadır. Roma Katolik Kilisesi ve onun baş yöneticisi olan Papa, Avrupa'nın Ruhani liderliğini elinde tutmakta idi. Papalık ve Papalar, yalnızca ruhani ve ahlaki liderler olmasının yanı sıra zamanla siyasi ve hegemonya anlamında güç kazanmıştır. Papalar, Frank Krallarının yardımıyla sahip olmak istedikleri güç ve prestije ulaşacaktır. Ancak Papalık, Doğu İmparatorluğu'nun kısıtlamalarından kurtulabildiklerinde ve Batılı yöneticilerle bağlarını ortaya koyabildiklerinde böyle bir güç ve kontrol merkezi haline gelebilmişlerdir. Batılı yöneticiler de bu irade ittifakından ve ardından kaynakların bir araya getirilmesinden eşzamanlı olarak faydalanmıştır. Bu birlik, Charles (Charlemagne)'ın Kutsal Roma İmparatoru olarak taç giymesi ile resmileşmiştir. Bununla birlikte, Charles'ın babası Pepin, Papa tarafından Eski Ahit'in ritüelistik yollarında Kilise'nin koruyucusu ve subayı olarak taçlandırılmıştır. Onun, Papalık Devleti olacak araziye yaptığı "bağış" da Kilise ve Franklar arasındaki geçici ittifakı pekiştirmiştir.

Ortaçağ toplumu, Roma İmparatorluğu'nun çöküşü ve takibinde "*Pax Romana*"nın ortadan kalkmasıyla nispeten etkili bir kargaşa ortamında doğup gelişmeye başlamıştır. Toplum, merkezileşmiş monarşik yapılardan uzak, sınıfsal tabakalaşmayı ortaya çıkaran bir evrim geçirmiştir. Ancak şimdi ilerleme gücün yeniden merkezileşmesine ve

¹ Moss, H. St. L. B., *The Birth of the Middle Ages 395-814*, Oxford University Press, Londra, 1963, s. i

gevşek veya savaşan faktörlerin sağlamlaştırılmasına yol açtı.² Fransa, Charles Martel'den başlayarak bu eğilime öncülük etmiştir. VIII. yüzyıla birlikte o, çevresindeki çeşitli feodal bölgeleri kendi hegemonyası altına almaya başlamıştır. Kral Martel, babasının aksi yönde bir siyaset izleyerek Avusturya³ iktidarı vasıtasıyla Neustrian muhaliflerini baskılamıştır. Ayrıca o, Akitanyalılara kendi iktidarını kabul ettirmiştir. Bir dizi başarılı seferin ardından doğu sınırlarını genişletmiştir. Kral Martel, 732 yılında Arap kuvvetlerini Poitiers alanında bozguna uğratmıştır.⁴

Ele geçirilen bölgeler güçlendirilmiş ve güvenliği sağlanmıştır. Charles, kuzeyden, doğudan veya güneyden gelen tehditleri karşılamak için elit süvari birlikler kurmuştur. O, ele geçirmiş olduğu bölgeleri kendi güdümündeki feodal yapılara dağıtmış ve bu sayede hegemonyasındaki toprakları yeniden düzenlemiştir.⁵ Ayrıca, elit süvari birliğini desteklemek için de toprak reformu yapılmıştır. Marovenjiyan hanedanlığı ve onun yöneticileri, uzun bir süredir kaos ve siyasi entrikaların yaşandığı krallık “*kukla krallar*” pozisyonundadırlar. Charles Martel, bu gölge kralları kendi yararına kullanmış ve yavaş yavaş diğer topraklarda nüfuz sahibi olmaya başlamıştır. Kukla krallık konumunda Marovenjiyan hanedanlığına son vermiştir.⁶ Kralın oğulları Pepin ve Carlomann, kendi iktidarı dönemlerinde politika olarak benzer faaliyetleri sürdürmüşlerdir.

Batı ve Doğu kiliseleri arasında temelleri dördüncü yüzyıla kadar uzanan bir uzaklaşma ve bölünme bulunmaktadır. VIII. yüzyıla değin çeşitli anlaşmazlıklar ve farklılaşmalar olsa da iki kilise büyük ölçüde aynı ve birleşik bir yapıdadır. Roma Dünyası'nın çökmesi ile beraber Batı ve Doğu Kiliseleri farklı şekillerde gelişmiştir. Özellikle Doğu Roma

---

² Moss, H. St. L. B., *a.g.e.*, s. i.

³ Avusturya veya Austrasia, Merovenj Hanedanlığı'nın kuzeydoğu topraklarını oluşturan ve günümüzdeki Fransa, Almanya, Belçika, Lüksemburg ve Hollanda ülkelerinin topraklarına verilen isimdir. Bazı Avusturya krallarının Reims, Trier ve Köln arasında hüküm sürmesine rağmen, Metz bu hanedanlığa başkentlik yapmıştır.

⁴ Moss, H. St. L. B., *a.g.e.*, s. 200.

⁵ McKitterick, Rosamond, *The Frankish Kingdoms Under the Carolingians, 751-987*, Longman Group Limited, New York, 1983, s. 32.

⁶ Deanesly, Margaret, *A History of Early Medieval Europe*, Methuen & Co Ltd, Londra, 1969, s. 282.

İmparatorluğu'ndaki siyasi hakimiyette dramatik bir dalgalanma olmamasından dolayı farklılaşmalar olsa da Batı Kilisesi belli bir süre her zaman destek için Doğu'ya bakmıştır. Ancak Batı Kilisesi hem zamanla gücünü artırmış hem de Batı dünyasında gelişen yeni medeniyetin içerisinde kendisine önemli bir konum elde etmiştir. İtalya'nın altıncı yüzyılda Justinianus tarafından yeniden fethinden sonra iki kol arasında ciddi bir çekişme başlamıştır. Aslında Pepin ve Charlemagne olmadan da kopuş olacağı kaçınılmaz görünse de son kırılma, sekizinci ve dokuzuncu yüzyıllarda bu iki dinamik karakter üzerinden Franklar arasında yapılan ittifaktan önce gerçekleşmemiştir. Batı Avrupa Kilisesi güç kazanıyor olsa da, Frank Krallığı, Pepin ve Carlomann'ın reformlarından önce hâlâ büyük oranda düzensizlik içinde idi.⁷ Batı Avrupa'nın, topraklarındaki iç savaşların neden olduğu kafa karışıklığı ve düzensizlik hali, Kilise'nin gelişine yansımıştır. Kilise, ruhani olarak bir ayrışma evresine hem de siyasi anlaşmazlıklarda konum almış ve faaliyetlerde bulunmuştur.⁸

III. Pepin

Karolenj hanedanı, Merovenj aristokrasisi içerisinde son derece güçlü bir konumdadır. Ayrıca onlar, uzun süredir geleneksel krallık anlayışı mücadelesinde iktidara gelmişlerdir. III. Pepin'in taç giyerek "Kral" ilan edilmesine kadar iktidar mücadelesi serüveni sonucu, Karolenjler, silahlı ve kendisine bağlı güçler oluşturmalarının yanı sıra halefi olduğu iktidarı kendilerine bağlamıştır.⁹ Karmaşaların ve yeni güçlerin meydana geldiği bir ortam içerisinde 714 yılında Pepin doğmuştur. Bir Katolik Hıristiyan olarak vaftiz edilen Pepin, Charles Martel ve Chrotrudis'in oğlu idi. Charles Martel'in büyük çocuğu olan Pepin'in, Carloman (722-) ve Hiltrud isimli kardeşleri vardır. Ayrıca Nobel, "Pepin III and the Donation of Pepin" isimli eserinde Chartel Martel ile Bavyeralı Swanahild ile evliliklerinde ve Grifo isminde bir

⁷ Miller, David Harry, "The Roman Revolution of the Eighth Century: a Study of the Ideological Background of the Papal Separation from Byzantium and Alliance with the Franks", *Mediaeval Studies*, S. 36, Pontifical Institute of Mediaeval Studies, Toronto, 1974, s. 79-133.

⁸ Moss, H. St. L. B., *a.g.e.*, s. 201.

⁹ Bloch, Marc, *Feodal Toplum*, çev. Mehmet Ali Kılıçbay, Savaş Yayınları, Ankara, 1983, s. 199.

çocuklarının olduğundan bahsetmektedir.¹⁰ Pepin, ilk eğitimini Saint-Denis'te almıştır. Bu eğitim süreci, 735 yılında Pepin'in Lombardiya'ya gönderilmesine kadar devam etmiştir.¹¹ Karolenj Hanedan veliatti Pepin, Ortaçağ Avrupa'sında bilgiye ulaşma konusu düşünüldüğü takdirde iyi bir eğitim süreci geçirmiştir.

Post-Modernist yaklaşımlarının yaygınlaşması neticesinde, tarihçiler Ortaçağ Avrupası'nı kurgusal ve edebi bir romantizmle sunmaya çalışmışlardır. Aydınlanmayı getiren birikimde önemli tecrübelerin edinildiği Ortaçağ Avrupası, kendi iç dinamiklerinden ayrılmadan ve zamansal bütünlüğü bozmadan ele alınmalıdır. Çünkü Ortaçağ, edebi bir romantizmle yaklaşıldığı takdirde bilimsel gerçekliklerden uzaklaşır. Gerçek ile Kurgu, birleşimi bilimsel argümanları sorgular bir yaklaşım ortaya konulmaktadır. Özetle yukarıda bahsini ettiğimiz üzere Ortaçağ Batı dünyasında bilgiye ulaşmak -ki bu bilgi tartışmalı- farklı sebeplerde oldukça zordur.

Karolenj döneminde, Avrupa'nın "Pax Romana"sı kısmen sağlanmıştır. Jacques Le Goof, kaos ortamının azalması/sonlanması neticesini "*Karolenj Rönesansı*" olarak belirtmektedir.¹² Rönesans Avrupa'sı, insana özgür düşünme ve ifade edebilme gibi yetisini yeniden keşfettirmiştir. Karolenj dönemi, Ortaçağ'da yeni yükselişi getirmiş olmasına rağmen, bu oldukça kısıtlı coğrafya içerisinde, kapalı ve korumacı düşünce temelli yükseliştir. Bu *Rönesans*, Rönesans'ın insana kattığı değerlerden uzaktır.

Pepin, Chartel Martel tarafından yakın ilişki içinde bulunduğu Kral Liutprand'ın sarayına gönderilmiştir.¹³ Chartel Martel'in, Pepin'i hem Kral Liutprand'ın sarayına yollaması ve akabinde onu "*Liutprand'ın evlatlık oğlu*"¹⁴ yaptırması Avrupa hakimiyetini almak için bir hazırlıktır.

¹⁰ Noble, Thomas. "Pepin III and the Donation of Pepin", *In Dictionary of the Middle Ages*, c. 5, ed. Joseph Reese Strayer, Scribner, New York, 1987. s. 501. Bernhard, Hieronymus ve Remedius adında üç üvey kardeşten de bahsedilir.

¹¹ Noble, Thomas, a.g.m., s. 501.

¹² Goff, Jacques Le, *Ortaçağ'da Entellektüeller*, çev. Mehmet Ali Kılıçbay, Ayrıntı Yayınları, İstanbul, 1994, s. 23-27.

¹³ Miller, David Harry, "The Motivation of Pepin's Italian Policy, 754-768", *Studies in Medieval Culture*, S. 4, 1973, s. 46. Bu, Merovenj dönemindeki zayıf ilişkilerden bir geri dönüş olmuş ve sorunların çoğu hala Bavyera'ya odaklanmıştır.

¹⁴ Miller, David Harry, a.g.m., s. 46.

Günümüz Fransa ve Almanya topraklarındaki haklarına yaklaşmasına hizmet etmek arzusunu desteklemiştir. Pepin, 749 yılında uzak akrabası olan Laonlu Bertrada ile evlenmiştir. Bu evlilik sayesinde Pepin, Moselle bölgesinde geniş mülkler elde etmiştir. Bu evlilikten üç çocuk sahibi olan Pepin'in, en büyük oğlu 747 yılında doğan Charles (Charlemagne)'tır. 751 yılında Carlomann isminde oğlu olan Pepin'in, Gisela isminde kızı vardır.¹⁵ Moss, Pepin'i hırslara sahip olan ancak ihtiyatı da elden bırakmayan bir karakter olarak betimlemiştir. Bu betimlemesini temellendirirken "onun Akitanya'yı ele geçirmedeki başarısını" ölçüt almaktadır. Ona göre yapılan sefer ölçülü, başarılı ve kalıcı sonuçlar doğurmuştur. Ek olarak, siyaset ve devlet bürokrasisi gibi konularda babasından önde olduğunu belirtmiştir. Pepin, Akitanya meselesini Kilise'nin imtiyazlar elde etmesine de hizmet eden uzlaşma süreci ile yürütmüş ve Akitanyalılar arasında sadık bir kitle yaratmaya özen göstermiştir.¹⁶ Chartel Martel'in 741 yılında ölümü sonrası Karolenj ailesinin hakimiyetindeki topraklar Pepin ve Carlomann arasında bölünmüştür.¹⁷ Carlomann Austrasia, Thuringia ve Alemannia'yı, Pepin ise Neustria, Provence ve Burgundy'yi almıştır. 614 yılından sonra ilk kez kapitüllerle¹⁸ Karolenj hakimiyeti ilan edilmiştir. Ayrıca iki kardeş seksen yıl sonra bu durum için sinod toplantısı çağrısında bulunmuşlardır. Ayrıca kendilerine "Frankların dukleri ve prensleri" adının kullanıldığı diplomatik belgeler hazırlatarak bunları kullanmışlardır. Ancak ilk zamanlarda Karolenj ailesi, Merovenj Krallığı'na hizmet eden devlet görevlileri konumunda kalmışlardır. Çünkü Akitanya, Bavyere, Saksonya ve Swabia'daki isyanlar Karolenj ailesinin gücünü meşgul etmektedir. Ayrıca bahsi geçen bölgelerde yaşayan halkta meşru hakimiyet sahibi olarak Merovenj Hanedanlığı ile Krallığını görmektedir. Hakimiyet mücadelesinden önce bu bölgelerin kontrol altına alınması gerekmektedir. Aksi takdirde büyük isyanların çıkması kaçınılmazdır. Ek olarak, Grifo'nun tutumu, entrikaları ve faaliyetleri de buna engel teşkil

---

Noble, Thomas, a.g.m., s. 502.

¹⁶ Moss, H. St. L. B., *a.g.e.*, s. 200.

¹⁷ Genç, Özlem, "Küçük Frank Yıllıkları I: Aziz Amand Yıllığı", *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(1), 2016, s. 629; 300

¹⁸ Merovingian hanedanı altında bir kraliyet emri.

etmiştir. Bu sebeplerden ötürü, 743 yılında Merovenj III. Childeric taç giymiştir.¹⁹

Karolenj ailesinin iki erkek kardeşi, ilk etapta birlikte hareket ederek güçlü bir yapı ortaya koymuşlardır. Yine de Pepin, ikisi arasında daha fazla güce aç ve kurnaz olduğunu kanıtlamıştır. İktidara geldikten altı yıl sonra Carlomann, bir keşiş olmak ve Pepin ile birlikte hükümdarlıkları sırasında başlattıkları dini reformları ilerletmek için Monte Cassino'ya çekilerek emekli olmuştur.²⁰ Bu, 749-750 yılları arasındaki huzur ortamına son vermiştir.²¹ Henri Pirenne, “Hz. Muhammed ve *Chargemagne*” eserinde Carlomann’ın, bütün yetkileri iki oğluna devretmiş olduğu belirtmektedir. Ancak, onlarla gücü paylaşmak istemeyen Pepin, harekete geçerek Carlomann hakimiyetindeki bütün toprakları ele geçirmiştir.²² 750’lı yıllarda Pepin, “*Kukla*” krallar olarak bilinen Merovenj hakimiyetine son vermek ve bütün bölgelere hükmetmek arzusu için harekete geçmiştir. Kral III. Childeric hakimiyetini yıkmak ve Kral olmak için Kilise’yi ustaca kullanmıştır. Pepin öncelikle, ilk eğitimi almış olduğu Saint-Denis’teki Manastır reisi Fulrad ile Würzburg Piskoposu Burchard’ı, Papa Zacharias’a yollamıştır.²³ Elçilere, Papa’ya “*Francia’daki kraliyet gücüne sahip olmayan krallara ilişkin*” sorular sormaları talimatı vermiştir. Papa Zacharias, Pepin’in beklentileri karşılayan bir yaklaşımla böyle bir durumun ilahi düzene aykırı olduğunu belirtmiş ve Pepin’in kral yapılması kararını vermiştir.²⁴ Böylece 751 Kasım’ında meclis, Pepin’i kral olarak seçmiştir. Kilise, kendine verilen ruhani mirası vasıtayla Pepin

¹⁹ Bkz. Noble, Thomas, a.g.m., s. 500-503.

²⁰ Vit. S. Zachariae. (Vit. XCIII. Anastasius, tom. I) Einhardi Vit. Carol. Mag. Cap. II.: “Intercum quibus de causis, tamen videtur quod amore conversationis contemplativae succensus. ...”; Fredeg. Chron. Cont. Cxvi. Chron. Moissiae.: “Divine amore et desiderio caelestis patriae compunctus sponte regnum reliquit.”; 294-295

²¹ Pirenne, Henri, *Hz. Muhammed ve Charlemagne*, çev. Mehmet Ali Kılıçbay, İmge Kitabevi Yayınları, 2006, s. 243.

²² Noble, Thomas, a.g.m., s. 502

²³ Ed., Thatcher, Oliver J., McNeal, Edgar Holmes, *A Source Book for Medieval History*, New York, 1905, s. 37; Pirenne, Henri, *Hz. Muhammed ve Charlemagne*, çev. M. A. Kılıçbay, İmge Yayınları, Ankara, 2006, s. 235 vd.

²⁴ Ed., Thatcher, Oliver J., McNeal, Edgar Holmes, *a.g.e.*, s. 502; Perry, Walter Copland, *The Frank, From Their First Appearance in History to The Death of King Pepin*, London, 1857, s. 308-309.

ve Krallığını, Eski Ahit Krallar geleneğine bağlamış/tasdiklemiştir.²⁵ Papa'nın onayı ile Frankların kralı olan Pepin, Soissons şehrinde başpiskopos ve Aziz Boniface'in eliyle kutsal yağ ile mesh edilmiş ve sonra tahta çıkarılmıştır. Merovenj Hanedanlığının son lideri III. Childerich ise bütün yetkilerini, mülklerini ve ayrıcalıklarını kaybederek manastıra kapatılmıştır.²⁶

Papalık tarafından kral ilan edilen III. Pepin, kendi idaresinin tasdiki ve krallığında kullanılması için 751 tarihinde gümüş para bastırılmıştır. Almanya'da bulunan "Deutsche Bundesbank"ın yayınlamış olduğu madeni para ve banknot katalogunda bahsini ettiğimiz tarihlendirmeye uyan madeni para bulunmaktadır.²⁷ Ortaçağlarda para, sadece ekonomik bir meta olmanın yanı sıra sembolik anlamlar da taşımaktadır. Bu anlamlar arasında belki de en önemlisi iktidar sahibinin kimliği hakkında bilgiler içermesi gösterilecektir. Bu cümleden hareketle, iktidarın sembolik anlamı düşünüldüğü vakit yeni kralın bu tarz bir faaliyette bulunması oldukça olasıdır. İktidar sahibi siyasal, ekonomik ve düşünsel anlamda bahsini ettiğimiz paranın hem fiziki hem de zihinsel anlamının daha da kıymetli olacağı kanaatindeyiz.

Kilise ve Papa, kraliyet unvanının güçsüz Merovenj unvanı sahibinden, saray nazırı Pepin'e devredilmesine izin vererek Karolenj ailesiyle olan ittifakını pekiştirmiştir.²⁸ Olaylar, "Annales Laureshamenses" isimli eserde kısa şekilde anlatılmaktadır.²⁹ Merovenjler ile Kilise arasındaki var olan gevşek ilişkiyi tamamen ortadan kaldıran ve Pepin'in gücünü sağlamlaştıran neticeler çıkarması

²⁵ "Pippinus gratia Dei Rex Francorum" ed. S. Baluzius, *Capitularia Regum Francorum*, c. I, Paris, 1770, s. 185; Perry, Walter Copland, *a.g.e.*, s. 311; Annal. Lauriss. Minor., MG., SS., I., s. 116; Genç, Özlem, a.g.m., s. 630; Genç, Özlem, *Charlemagne ve Karolenj Rönesansı*, Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2012, s. 4; Hollister, C. Warren, Leedom, Joe W., Meyer, Marc A., Spear, David S., *Medieval Europe: A Short Sourcebook*, New York, 2002, s. 98; Davis, R. H. C., *A History of Medieval Europe: from Constantine to Saint Louis*, London-New York, 1988, s. 126.

²⁶ Ed., Thatcher, Oliver J., McNeal, Edgar Holmes, *a.g.e.*, s. 37-38; Hollister, C. Warren, Leedom, Joe W., Meyer, Marc A., Spear, David S., *a.g.e.*, s. 98

²⁷ <https://www.bundesbank.de/en/bundesbank/art-and-numismatics/coin-and-banknote-collection/recent-acquisitions/carolingian-empire-pepin-the-short-king-of-the-franks-751-768-616290>, kayıt numarası, Id. 57133.

²⁸ Perry, Walter Copland, *a.g.e.*, s. 307.

²⁹ Bkz. Annal. Lauriss. Minor., MG., SS., I.

sebebiyle bu süreç son derece önemli bir harekettir. Lombard kralı Aistulf (krallığı Monte Cassino'nun bulunduğu bölge) tarafından teşvik edilen Carlomann kardeşine karşı faaliyetlere girişmiştir. Aistulf ile Papa kavga halinde iken Pepin'in 751'de kral olması Pepin ile Roma arasındaki ittifakın bariz bir göstergesi konumundadır. Bu durumla başa çıkmak için Aistulf, Pepin ve Papalık arasındaki ittifakı bozmak için Carlomann ile görüşmelere başlamış ve bir ittifak kurmaya çalışmıştır.³⁰ Bu durum, Avrupa'da gerilimi yükseltmiştir. Batı Kilise'si, varlığını devam ettirebilmek için bu hegemonya mücadelesinde taraf olmak zorunda olduğunun bilincindedir.³¹

753 yılında, yeni papa II. Stephen kendini ve topraklarını Lombard kralı tarafından tehdit altında bulmuştur. Bu yüzden destek için en erişilebilir hükümdar olan Pepin'e yaklaşmak zorunda idi. Teknik olarak Papa II. Stephen bir Bizans tebaasıydı ve Roma toprakları Bizans İmparatoru V. Konstantin'e aitti. Ancak Konstantin, Stephen'a hiçbir şekilde yardım edememiştir. Çünkü Bizans İmparatorluğu topraklarında yaşanan ikonoklazm nedeniyle Papa ve Batı Kilisesi bir kafir olarak kabul edilmekte idi. Kilise yönetimi, Papa'nın, Aistulf ve Lombard'lar ile pazarlık etmesi tekilinde bulunmuşlardır. Ayrıca, kurumsallaşma sürecinde olan Papalık Devleti'nin, Frank krallığı dışında yardım isteyeceği çok da seçeneği yoktur.³² Pepin, kısa sürede "*Patricius Romanorum*" unvanı alarak Roma Katolik Kilisesinin koruyucusu konumuna gelmiştir.³³ O, Papalığa askeri anlamda da desteğini göstermek için ordusuyla birlikte Alpleri geçerek Lombardlara ve Aistulf'a karşı tavrını açıkça ortaya koymuştur. Pepin, Papalık topraklarını Aistulf'tan almak için askeri politiklardan önce gönüllü bir sürecin olmasını istemektedir. Topraklar için bir ödeme yapmayı teklif etmiş ancak kabul edilmemiştir. Barış içinde sorunun çözülmemeyeceği anlaşılınca Pepin, kuvvetleri ile 753 baharında Pavia'yı işgal etmiştir.

³⁰ Miller, David Harry, a.g.m., s. 46.

³¹ Miller, David Harry, a.g.m., s. 46

³² Miller, David Harry, a.g.m., s. 46. İlginç olan şu ki, Lombardlara karşı çıkmak kolay bir karar olamaz. Martel'den beri Lombardlar ve Franklar görece barış içinde yaşıyorlardı ve Kral Liutprand sembolik olarak Pepin'i bile evlat edinmişti. Bu, Frank Kralı'nın, imparatorluk inşa etmeye başlayan herkes için gerekli görünen acımasız bir yanını gösteriyor.

³³ Ed. Oliver J., Thatcher, Edgar Holmes, McNeal, a.g.e., s 38.

Karolenj güçleri karşısında Aistulf'un kuvvetleri 755 yılına kadar kayıplar vererek zayıflamışlardır. Bu zayıflama sonucu Aistulf anlaşma talebinde bulunmuş ve çatışmalar sona ermiştir.³⁴ Ancak Kral Pepin yapılan anlaşma sonrası bölgeden ayrılmasıyla Aistulf, Papalığa vermesi gereken toprakları vermeyi reddetmiştir. Ayrıca o, birlikleri ile Roma topraklarını işgale başlamıştır. Papa II. Stephen ve Katolik Kilisesinin koruyucusu Kral Pepin, kuvvetleri ile birlikte 756 yılında tekrar Lombardları ağır bir yenilgiye uğratmıştır. Sadece askeri anlamda değil, ekonomik anlamda da Lombardları ve Aistulf'u zayıflatmıştır. Kral Pepin, askeri zaferin nihai sonuçlar çıkarması için Lombardlara ağır bir anlaşma imzalatmıştır. Anlaşma gereği, Aistulf ve Lombardlar, Papalık toprakları üzerinde hak iddia etmeyecekler ve askeri faaliyetleri durduracaklardır. Toprakların kontrolü ise Papa'ya bırakılacaktır. Ayrıca, Lombardlar hazinelerinin üçte biri ile Merovenj hanedanlığı döneminde ödenen yıllık haracı, Krala verecektir.³⁵

Papalık devletinin siyasi bir güç olarak Batı Avrupa güç dengesinde ortaya çıkışını sağlayan bu anlaşma ve hükümleri "Pepin Bağışı" denilen bir olguyu meydana getirmiştir. Kabaca, "Pepin Bağışı", İtalya ve Roma'nın topraklarının Papaların yönetime verilmesidir.³⁶ Kralın izlemiş olduğu politikalar ve yapmış olduğu anlaşma sebebiyle bu isimlendirme yapılmıştır. Batı Avrupa'da Papalık, ruhani yapıdaki bir kurum iken bu bağıştan sonra siyasi kurum haline evrilmiştir. Kral Pepin açısında ise, bu bağış, kendi iktidarı konusunda ruhani lider ile yakınlaşmayı mümkün kılmıştır.

³⁴Ed., Thatcher, Oliver J., McNeal, *a.g.e.*, s. 46. "Ravenna, Pentpolis, Narni ve Cecano ve onların topraklarına giren her şey papaya iade edildi. Aistulf 30.000 solidi ödedi, kırk rehineyi Pepin'e verdi ve Frank efendiliğini asla terk etmeyeceğine yemin etti."; Davis, R. H. C., *a.g.e.*, s. 126-127.

³⁵ Ed., Thatcher, Oliver J., McNeal, Edgar Holmes, *a.g.e.*, s. 46; Genç, Özlem, *a.g.m.*, s. 630; Thorndike, Lynn, *The History of Medieval Europe*, Boston-New York-Chicago, 1917, s. 197.

³⁶ Thorndike, Lynn, *a.g.e.*, s. 197-198; Deanesly, M., *A History of The Medieval Church, 590-1500*, Methuen&Co. Ltd, London, 1954, s. 55; Ullmann, Walter, *A Short History of the Papacy in the Middle Ages*, Methuen&Co. Ltd, London, 1974, ss. 74-78; Bokenkotter, Thomas, *A Concise History of the Catholic Church*, Image Books Doubleday, New York, 1990, s. 96; Corbett, J. A., *The Papacy: A Brief History*, D. Van Nostrand Company, New Jersey, 1956, ss. 20-25.

Pepin, izlemiş olunan politikaların ilk sonucuna 754 yılında Papa II. Stephen tarafından Frankların Kralı olarak taç giymesi ile ulaşmıştır. Ayrıca Pepin, bu ittifak ve tören sayesinde artık Kilise ve onun etkisini yönetme/yönlendirme gücüne ulaşmıştır.

İkinci Pavia barışından sonra Pepin, alınan Lombard topraklarındaki çeşitli şehirlere seyahat etmiştir. Kralın bu seyahati sırasında Saint-Denis Başrahibi Fulrad da ona eşlik etmiştir. Ayrıca şehirlerin itaatlerini göstermesi sebebiyle şehir anahtarları Kral'a sunulmuştur. Saint-Denis Başrahibi Fulrad'ın Kral'ın yanında olması, Papa'ya teslimiyet işareti olarak yorumlamıştır. Kralın politik faaliyetleri, dinsel-hukuki bir metin haline dönüştürülmüştür. Bunun en önemli amacı, halka hegemonyanın yeni sahiplerinin kim olduğunun duyurulmasıdır. Bu resmi vesikayı, Kral Pepin yanında bulunan Fulrad hazırlamıştır. Bu noktadan hareketle, bazı çağdaşlar ve bilim insanları, Kral'ın seyahati sırasında Saint-Denis Başrahibi Fulrad olmasını Papa'ya teslimiyet işareti olarak yorumlamıştır.³⁷

Anlaşma sonucunda, resmi olarak Papa'ya, Ravenna'ya ait topraklar, hatta iç bölgeleriyle Forli gibi şehirler ile Romagna, Spoleto ve Benevento Dükalığı'ndaki³⁸ Lombardlardan alınan topraklar ve Pentapolis³⁹ verilmiştir.⁴⁰ Narni ve Ceccano eski papalık bölgeleriydi.⁴¹ Anlaşmanın metni günümüze ulaşmadığından, Papa'ya verilen hibenin kesin sınırları ancak yaklaşık olarak tahmin edilebilir. Sınırların bir önceki İmparatorluk-Lombard anlaşmasındakilerle aynı olması mümkündür.

Bu bölgelerin ziyaret edilmesi ve hakimiyet sembolü olan şehrin anahtarlarının toplanması ve yazılı anlaşmayı Papalığa teslim etme

³⁷ Bu nedenle, "Pepin Bağışı" terimi, Quierzy'nin Sözüne veya varsa Pavia'nın Birinci Barışının yazılı belgesine değil, 756 tarihli ikinci belgeye atıfta bulunmak için kullanılmalıdır.

³⁸ Bizce; bu bölgelerin Papalık yönetimine verilmesi neticesinde IX. yüzyılın ikinci yarısı sonrası ile özellikle X. Yüzyıllarda yukarıda bahsi geçen bölgelerdeki yerel idare zamanla, Papalık ve Papa seçimlerinde etkili ve baskın haneler konumuna gelmiştir.

³⁹ Pentapolis, beş şehirden oluşan coğrafi ve/veya kurumsal bir gruptur. Burada ifade edilen şehirler: Rimini, Pesaro, Fano, Senigallia ve Ancona'dır.

⁴⁰ Perry, Walter Copland, *a.g.e.*, s. 313

⁴¹ Noble, Thomas F.X., *The Republic of St. Peter: The Birth of the Papal State, 680-825*, Philadelphia, University of Pennsylvania Press, 1984, s. 93.

görevi Fulrad verilmiştir.⁴² Bu toprakların sahibi Papa olunca siyasal bir hükümdar haline evrimleşmiştir.⁴³ Yeni Papalık mülkü, İtalya'da Tiren'den Adriyatik'e kadar çapraz olarak uzanmaktadır. Bu geniş ve dağlık topraklar üzerinde, mülk sahibi olan Ortaçağ Papaları, hakim iktidar olmaktan çok uzak ve siyasal yapılanma sürecinin başlarında idiler. Bu yeni süreçte, mülkler üzerinde etkili bir egemenlik kurulamamıştır. Pepin'in oğlu Charlemagne'nin, 774'te Roma'yı ziyaret etmesi Papaların egemenliklerini bir destek olmadan sağlayamadığını göstermesi açısından önemlidir ki bu ziyaret sayesinde "*Pepin Bağışı*" tekrardan teyit edilmiştir. Daha sonraki bazı kronikler, yanlış bir şekilde, Toskana, Emilia, Venedik ve Korsika gibi bölgelerin de "*Pepin Bağışı*" içinde olduğunu belirtmişlerdir.

"*Pepin Bağışı*" olarak isimlendirilen bu toprak bağışı hukuki olarak yanlışlık içermektedir. Çünkü Papaların hak iddiasında bulunduğu topraklar Doğu Roma İmparatorluğu'na aittir. Papalık, Kralın hediyesi ile kendilerini Doğu Roma'dan tamamen koparacak süreci başlatmıştır. Bu toprak hediyesi, Doğu Roma İmparatorluğunda olumsuz karşılanmıştır. Bu sebepten ötürü, İmparatorluk elçilik heyeti göndermiş ve Kral Pepin'e itirazlarını belirtmiştir. Pepin, elçilik heyetine dinsel argümanlar üzerine oturtulmuş bir cevap vermiştir. O, İmparatora cevaben ruhen kendisinin kurtuluşu ve Batı Kilisesi menşeli Aziz Peter sevgisi adına bu bağışta bulunduğunu belirtmiştir.⁴⁴ Çünkü akabinde, Papa II. Stephen, Pepin'e taç giydirerek, Frankların tartışmasız kralı olduğunu ilan etmiştir. Özetle, Kral Pepin'in temel düşüncesi kendi iktidarını kurmada, yaygınlaştırmada ve gelişmesinde yardım edecek bütün seçenekleri kullanma isteğindedir. Ortaçağ dünyası, din üzerinden kendisini kurguladığı için Kral'ın bu tarz siyasetler izlemesi oldukça doğaldır. Ortaçağ dünyası, Antik Roma sonrası kendi dinamiklerini meydana getirirken "*İnsan*" kavramını dışarı almış ve "*Tanrı/Din*" kavramını merkeze almıştır. Bu kurgu, Aydınlanma Çağı'na kadar devam etmiştir.

⁴² Partner, Peter, *The Lands of St. Peter: The Papal State in the Middle Ages and The Early Renaissance*, University of California Press, 1972, s. 20-22.

⁴³ Konstantin'in Bağışı: IV. yüzyıl imparatoru Büyük Konstantin'in sözde Roma ve Roma İmparatorluğu'nun batı kısmı üzerindeki yetkiyi Papa'ya devrettiği sahte bir Roma imparatorluk kararname.

⁴⁴ Ed., Thatcher, Oliver J., McNeal, Edgar Holmes, *a.g.e.*, s. 46.

Aydınlanma Çağı ile birlikte bu döngü kırılmış ve farklı kurgulanışlar kendisini göstermiştir.

Karolenj Hanedanının asıl kurucu Pepin'in, taç giyme töreni de önemle dikkate alınması gerekmektedir. Papa elinden taç giymesi, Tanrı'nın dünyevi önderi olduğunu gösteren en önemli mizansendir. İncil'deki kralların tarzı özellikle önemlidir. Pepin, krallığı kutsal (ve dış güçler tarafından dokunulmaz) bir yapıya dönüştürmüş ve Papalar ile Franklar arasında güçlü bir ittifak oluşturmuştur. Belirgin bir şekilde, Papalığın aksine kendilerini seçilmiş olarak tasvir etmeye başlayanlar Karolenj ailesinin kendileri idi. Pepin'in, 751⁴⁵ ve 754 yıllarında kutsanması ve krallığa yükselmesiyle hemen hemen aynı anda, Pepin'e Papalık mektupları gönderilmiştir ki, bu mektuplarda onunla, Musa ile Davut ve Frank kralları arasında karşılaştırmalar yapılmaya başlandığı görülecektir.⁴⁶ *"Bu işlev, Tanrı'nın rahmetinin Papanın atadığı yöneticide olduğunu gösterdi"*⁴⁷ - bu tarz dini ve batıl inanç uygulamaları, Ortaçağ dünyasında son derece yaygın bir meşruiyet aracıdır. II. Stephen daha sonra Pepin'e *"Patricius Romanorum"* unvanını verdiğinde, bu iki Batılı gücün ittifaklarının sağlanmasına vesile olmuştur. Bu durumun, Roma Kilisesi'nin kopuşuna neden olmuştur denilmesi çok da şaşırtıcı bir iddia olmayacaktır.⁴⁸ Artık Papalık Kurumu ve Papalar, Doğu Roma İmparatorluğu'ndan ve Lombard'lardan tamamen kopmuştur. Papaların, bu konuda destek almak için tek güvendikleri güç Frank krallığıdır. Papalık, ortaya çıkan Avrupa güç yapısının bünyesinde bu seçkin kurumlardan birisini oluşturmuştur. Bu nedenle, dönemin en önemli gelişmelerinden biri olarak papalığın Doğu Roma İmparatorluğu'nun siyasi gölgesinden kademeli olarak çıkması tabii bir durumdur.⁴⁹ 754'teki ikinci taç giyme töreni mevcut durumu

⁴⁵ Genç, Özlem, a.g.m., s. 630.

⁴⁶ Yitzhak Hen, *The Uses of the Past in the Early Middle Ages*, ed. Matthew Innes, Cambridge University Press, New York, 2000, s. 123-124.

⁴⁷ Fichtenau, Heinrich, *The Carolingian Empire*, çev. Peter Munz, Blackwell, Oxford, 1957, s. 18.

⁴⁸ "Ravenna imparatorluk Eksarhlığı'nın Bizans imparatorlarının temsilcileri olarak taşımaya alışık oldukları doğu-roma unvanının [Pepin] 'e verilmesi", Miller, David Harry, "The Roman Revolution of the Eighth Century: a Study of the Ideological Background of the Papal Separation from Byzantium and Alliance with the Franks", *Mediaeval Studies*, S. 36, Pontifical Institute of Mediaeval Studies, Toronto, 1974, s. 79.

⁴⁹ Miller, David Harry, a.g.m., s. 79; s. 98.

geliştirmiştir ki; Pepin'e bir ortaçağ yöneticisinin o ana dek ulaşamadığı yeni güçler kazanmasına zemin hazırlamıştır. Pepin, Frank krallığının Kilisesi içinde hüküm sürmesini sağlamak için yeni gücünü hemen kullanmıştır. O, dini işleri düzenlemiş ve kendi sözüne sinod kararları gibi kesinlik kazandırmıştır.⁵⁰

Cermen topraklarının çoğu Pepin yönetiminde boyunduruk altına alınmıştır. Agresif politikalar sayesinde, Frank krallığı hızla Avrupa'nın tek krallığı haline gelmiştir. Pepin ve Papa II. Stephen artık hem zamansal hem de ruhani yöneticiler olduklarından neredeyse eşit statü elde etmişlerdir. Eski Ahit karşılaştırmaları ve propagandasının ruhuna uygun olarak, Franklar kendilerini bir zamanlar ilk Hıristiyanlara zulmetmiş olan dinsiz Roma'yı fetheden Tanrı'nın seçilmiş insanları olarak görmektedirler.⁵¹ Papa I. Paulus (757-67)'un, Papalık koltuğuna oturması ile Frank-Papalık ittifakının ebedi olmasını açıkça amaçlamış olsalar da, ittifakın her iki taraftaki kadro değişiklikleri ile yenilenmesi gerekeceği anlaşılmıştır.⁵²

Siyasi çıkarlar sebebiyle, Pepin ve Papa ayrılmaz bir şekilde birbirine bağlıydılar. Papa, yalnızca Pepin ile devam eden ittifakı sayesinde elde ettiği gücü kullanırken, Pepin, papalığın desteği sayesinde Frankları boyunduruğu altında yönetebilmiştir. Kral, bu gücü, topraklarını kontrol altında tutmak ve ancak bir dizi gasp ve darbelerle elde edilen yönetimini meşrulaştırmak için kullanmıştır. Patricius unvanı ile Kral, Batı'nın ahlaki başı olan Papa tarafından yönetilen Kilise Subayı (Hizmetkarı) olarak kabul görmüştür. Kral Pepin, politikaları neticesinde, Cermen ve İtalyan topraklarını egemenliği altına almasıyla, Roma'nın düşüşünden beri görülmemiş bir imparatorluk meydana getirmiştir. Papa bir kral olmadığı ve toprakları sadece Pepin'in yardımıyla tuttuğu için, bu yeni Batı İmparatorluğu'nun yöneticisi Pepin'dir. Doğu dünyası ile kopuşlar Papalığı, Roma merkezli bir yapı haline getirmiştir. Papaların, varlıklarını sürmeleri için ihtiyaçları vardır. Papalık tarafından Pepin'in kutsanması bir tür "kraliyet ataması" olarak kabul görmüştür.⁵³ Bu bilgilerden hareketle, Pepin gerçekte bir Kutsal Roma imparatorudur.

⁵⁰ Miller, David Harry, a.g.m., s. 79; Perry, Walter Copland, a.g.e., s. 319-320.

⁵¹ Yitzhak Hen, a.g.e., s. 235; Perry, Walter Copland, a.g.e., s. 316.

⁵² Yitzhak Hen, a.g.e., s. 124; Genç, Özlem, a.g.m., s. 6

⁵³ Yitzhak Hen, a.g.e., s. 138.

Elde etmiş olduğu yeni güçleri Papa ve Pepin, etkili bir yoğunlukta kullanmışlardır. Ancak hem Karolenj Hanedanlığı hem de Papalık Kurumu yeni edinilen güçleri efektif kullanma kabiliyetinden yoksundur. Yeni oluşan statüye cevap verecek karşılıklı kurumların olmadığı görülecektir. Papa, yalnızca Roma'da değil, aynı zamanda dinsel anlamda en yüksek otorite haline gelmişken, her ikisi de imparatorluğun bir parçasını oluşturmaktadır.

Merovenj çağı, Avrupa topraklarında askeri sistem sorunlarının yaşandığı bir zamansal periyottur. Karolenjler iktidarı döneminde ise Charles Martel, III.Pepin ve Şarlman dönemlerinde etkin bir askeri evrime gidilmiştir. Bu askeri dönüşüm sonucu çıkan yeni askeri sistem, Avrupa savaş alanlarında uzunca süre egemen olmuştur. Özellikle yeni askeri sistem, kaliteli ve efektif uzun askeri eğitimi merkezine almaktadır. Karolenjler, bu sayede son derece kuvvetli, dayanıklı, hareketli ve deneyimli bir askeri kuvvete kavuşmuşlardır. Marc Bloch, *"Feodal Toplum"* isimli kitabında, ilk Karolenjler döneminde atasözü halini alan *"Büluğ çağındaki bir erkek çocuktan bir süvari yapabilirsin; sonra asla"*⁵⁴ aktarmaktadır. Bu özdeyiş, Charles Martel, III. Pepin ve Şarlman dönemlerindeki askeri reformun etkinliğini göstermektedir.

Kral III. Pepin, 755 yılında ordu ve devlet ileri gelenleriyle yaptığı yıllık toplantısını mart ayından, mayıs ayına kaydırmıştır. Marc Bloch, *"Feodal Toplum"*da bu kararı uzun bir periyotla gelişen askeri sistemin evriminin son noktası olarak belirtmektedir.⁵⁵ Özellikle süvari birlikleri üzerine inşa edilen Karolenj sistemi için en temel ihtiyaçların ilk sırasında saman tedariki gelmektedir. Bu sebepten ötürü III. Pepin, ilk saman biçme ayı olan mayıs ayında savaş meclisini toplama kararı almıştır. Bu durum, yeni bir savaş takviminin evrilmesini Avrupa'da sağlamıştır.

Kral, yeni sistemin ve evrilmenin eski kurumlarla mümkün olamayacağını bilmektedir. O, sadece askeri alanlarda siyasi, ekonomik, haberleşme, ulaşım ve güvenlik sistemlerinin gelişmesi için yeni uygulamalar ve kurumlar getirmiştir. 810 tarihli fermanında, *"Her şef astlarının imparatorluk emirlerine giderek daha kalpten uymalarını"*

⁵⁴ Bloch, Marc, *a.g.e.*, s. 194.

⁵⁵ Bloch, Marc, *a.g.e.*, s. 194.

sağlamak amacıyla onlar üzerinde fiili zorlama uygulasin” ifadesi, Karolenj iktidar anlayışını ve evrimini göstermektedir.⁵⁶ Ortaçağ Avrupa’sını şekillendiren en temel unsur olan “Feodal Sistem” bu evrim neticesinde ortaya çıkmış ve gelişmiştir. Bu değişim, yeni kurumları, farklı sosyal tabakalaşmayı ve yeni kutsal/aidiyetleri getirmiştir. Marc Bloch, “Merkezi yönetimin bu durumda karşılaştığı başlıca güçlük, bireylere ulaşarak, onlardan hizmet istemek ve üzerlerinde gereken yaptırımlar uygulamaktır. Bu durumda, hükümet, amaçları doğrultusunda, zaten güçlü bir biçimde varolan kişisel bağımlılık ilişkileri ağını kullanmak fikri ortaya çıktı. Hiyerarşinin her derecesinde, senyör «adamı» yerine sorumlu olacak ve onu görevini yapmaya zorlayacaktı”⁵⁷ ifadesini kullanmaktadır.

Frank Krallığı’nın yayılcı politikası yeni kazanılmış unvanlarla devam etmiştir. Papalıkta ise Lombard tehlikesi yeniden canlanma süreci yaşamaktadır.⁵⁸ Kuzey İtalya’da egemenlik mücadelesi veren Karolenj Kralı Pepin, 755 yılında Frank kuvvetlerle birlikte İtalya üzerine sefere çıkmıştır. Sefer sonucunda Pepin, Lombardları ağır bir yenilgiye uğratmıştır. Aynı yıl, Lombardlarla yakın temas halinde olan Pepin’in kardeşi Carloman ölmüştür. Bu ölüm sayesinde Pepin, kardeşi etrafında birleşecek karşı yapının meydana gelmesi ihtimalinden de kurtulmuştur. 757 yılında Papa Hadrian isteği üzerine Pepin, iki yıl sonra İtalya’yı işgal ederek tamamen egemenliği altına almıştır. Pavia düşmüş, Aistulf’un halefi olan Desiderius, ailesiyle birlikte esaret altına alınmıştır. Bu askeri faaliyet sonucunda Lombard krallığı bağımsızlığını kaybetmiştir. Askeri politikalarını artıran Pepin, 758 yılında kuvvetleri ile birlikte Saksonya topraklarına inmiştir. Pepin, 760 yılından itibaren Akitanya dükü Waifar’a karşı mücadeleye girişmiştir.⁵⁹ Bu tarihin akabinde 761 yılında Pepin, oğlu Charles (Charlemagne) ile birlikte Wasconia’ya gelmiş ve Clermont’u ateşe vermiştir. 761 ile 768 yılları arasında gerçekleşen Akitanya fethi bölge toprakları için yıkıcı bir biçimde tamamlanmıştır.

⁵⁶ Bloch, Marc, *a.g.e.*, s. 199.

⁵⁷ Bloch, Marc, *a.g.e.*, s. 199.

⁵⁸ Moss, H. St. L. B., *a.g.e.*, s. 219.

⁵⁹ Fredaegarius, *Chronicon quod dicitur Fredegarii continuatio*, ed. R. Krusch, ch. 126, 129, s. 187-189; Annales Laurissenses, s. 142-144; Lewis, Archibald Ross, *The Development of Southern French and Catalan Society, 718-1050*, University of Texas Press, 1965, s. 10.

Karolenj kuvvetleri 761 ile 768 arasındaki sekiz yıllık bir süre zarfında Akitanya fethini gerçekleştirmiştir. Gaskonya'ya, Karolenj kuvvetleri tarafından 769'a kadar girilmemiştir. Ayrıca 778 yılında gerçekleşen ve Saragossa'ya karşı yapılan sefer sırasında yine Gaskonya'ya girilememiştir.⁶⁰ Oğulları Charles ve Carloman ile Wasconia üzerine harekete geçen Kral Pepin, 763 yılında Wasconları yenilgiye uğratmıştır. Askeri faaliyetlerin yanı sıra Pepin, 763 yılında Worms'ta ve 765 yılında da Attigny'de çok sayıda meclis toplamış ve kararlar almıştır. Kutsal Roma İmparatoru olarak iktidarı tamamen sağlamlaştıracak ve oğlu Charles (Charlemagne)'a güçlü bir imparatorluk bırakacaktır. Charles tahta çıktığında, Kutsal Roma İmparatorluğu haline gelecek olan yapının temellerinin çoğu sağlam bir şekilde yerine oturmuştur. Askeri seferleri ve siyasi faaliyetlerinden sonra Kral Pepin, 24 Eylül 768 yılında ölmüş ve oğlu Charles, İmparator olması için 9 Ekim'de kutsanmıştır. Pepin, Papa I. Paul tarafından "*savunucu*" ilan edilmiş ve Charles da Roma'nın İmparatoru olarak kutsanmıştır. Gerçekte, Papa, Charles'ı Pepin'de olduğu gibi, sadece İmparator olarak seçmemiş; Charles'ı Roma'nın hem kralı hem de koruyucusu olarak kutsamıştır. O, hızlı bir hareketle Roma'nın imparatoru olmuştur.⁶¹ Bu rolü kabul ederek babasının bağışını meşrulaştırmıştır. Ayrıca o, bunu 6 Nisan 774 Paskalya'yı izleyen çarşamba günü belgeler hazırlatmış ve bu resmi evrakı Papa'ya sunmuştur.⁶² Kutsal Roma İmparatoru, babasının yasal unvanı dışında her şeydeki rolünü üstlenmemiştir.

Sonuç

Pepin, modern dünyanın pek çok tarihçisi tarafından büyük ölçüde küçümsenmiştir. O, kendi zamanında büyük bir hükümdar ve Kilise reformcusu olarak ünlenmiştir. Şöhreti ve bir imparatorluk için belirlediği temelin tamamı, oğlunun başarılarıyla gölgelenmiştir. Ancak, III. Pepin, bir imparatorluk yaratmış, onun kralı olarak kutsanmış, "*Patricius Romanorum*" olarak atanmış ve papalığa toprak bağışlayarak

⁶⁰ Lewis, Archibald Ross, *a.g.e.*, s. 18; Thorndike, Lynn, *a.g.e.*, s. 198; Perry, Walter Copland, *a.g.e.*, s. 338.

⁶¹ Ullmann, Walter, *The Growth of Papal Government in the Middle Ages; a Study in the Ideological Relation of Clerical to Lay Power*, 3. ed., Methuen & Co Ltd, Londra, 1970, s. 151.

⁶² Ullmann, Walter, *a.g.e.*, s. 90.

Kilise'nin var olmasını sağlamıştır. Onun çalışmaları sayesinde, Ortaçağ toplumu Charles (Charlemagne) döneminde gelişmeyi başarmış ve papalık hesaba katılması gereken bir güç haline gelmiştir. Ayrıca babası döneminde başlayan reformları devam ettirmiş ve sonucunda yeni askeri sistemin ortaya çıkmasını sağlarken feodal toplumun temellerinin atılmasına vesile olmuştur. Pepin'in savunması olmasaydı, Kilise Lombard'ların gücü altına girecek ve Doğu İmparatorluğu ile birleşik olarak kalacaktı. Pepin'e, Papalık tarafından taç giydirilmeseydi, o Cermen topraklarını asla birleştiremez ve kendinden sonra iktidara gelen oğlu Charles, komuta etmek için daha az kuvvet ve hakimiyet sahasına sahip olacaktı. O, kısa boylu olmasına rağmen (bu yüzden ona "Kısa Pepin" lakabı verilmiştir) Karolenj dönemi Avrupa tarihinde son derece önemlidir. Bu sebeple onu İmparator olarak tanımlanmak yanlış olmayacaktır.

Kaynakça

- Annales Laurissenses*, Minor., MG., SS., I.
- Bloch, Marc, *Feodal Toplum*, çev. Mehmet Ali Kılıçbay, Savaş Yayınları, Ankara, 1983.
- Bokenkotter, Thomas, *A Concise History of the Catholic Church*, Image Books Doubleday, New York, 1990.
- Corbett, J. A., *The Papacy: A Brief History*, D. Van Nostrand Company, New Jersey, 1956.
- Davis, R. H. C., *A History of Medieval Europe: from Constantine to Saint Louis*, London-New York, 1988.
- Deanesly, Margaret, *A History of Early Medieval Europe*, Methuen & Co Ltd, Londra, 1969.
- Deanesly, Margaret, *A History of The Medieval Church, 590-1500*, Methuen&Co. Ltd, London, 1954.
- Ed. S. Baluzius, *Capitularia Regum Francorum*, c. I, Paris, 1770.
- Einhard, *Vita Carolus Magni*, Cap. II
- Fredaegarius, *Chronicon quod dicitur Fredegarii continuatio*, ed. R. Krusch, ch. 126, 129.
- Genç, Özlem, *Charlemagne ve Karolenj Rönesansı*, Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2012.

Genç, Özlem, “Küçük Frank Yıllıkları I: Aziz Amand Yılığ”, *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(1), 2016.

Goff, Jacques Le, *Ortaçağda Entellektüeller*, çev. Mehmet Ali Kılıçbay, Ayrıntı Yayınları, İstanbul, 1994.

Heinrich, Fichtenau, *The Carolingian Empire*, çev. Peter Munz, Blackwell, Oxford, 1957.

Hollister, C. Warren, Leedom, Joe W., Meyer, Marc A., Spear, David S., *Medieval Europe: A Short Sourcebook*, New York, 2002.

<https://www.bundesbank.de/en/bundesbank/art-and-numismatics/coin-and-banknote-collection/recent-acquisitions/carolingian-empire-pepin-the-short-king-of-the-franks-751-768-616290>, kayıt numarası, Id. 57133.

Lewis, Arcihald Ross, *The Development of Southern French and Catalan Society, 718-1050*, University of Texas Press, 1965.

McKitterick, Rosamond, *The Frankish Kingdoms Under the Carolingians, 751-987*, Longman Group Limited, New York, 1983.

Miller, David Harry, “The Roman Revolution of the Eighth Century: a Study of the Ideological Background of the Papal Separation from Byzantium and Alliance with the Franks”, *Mediaeval Studies*, S. 36, Pontifical Institute of Mediaeval Studies, Toronto, 1974.

Miller, David Harry. “The Motivation of Pepin’s Italian Policy, 754-768”, *In Studies in Medieval Culture*, c. 4, Western Michigan University, Michigan, 1973.

Moss, H. St. L. B., *The Birth of the Middle Ages 395-814*, Oxford University Press, Londra, 1963.

Noble, Thomas F.X., *The Republic of St. Peter: The Birth of the Papal State, 680-825*, Philadelphia, University of Pennsylvania Press, 1984.

Noble, Thomas F.X., “Pepin III and the Donation of Pepin”, *In Dictionary of the Middle Ages*, c. 5, ed. Joseph Reese Strayer, Scribner, New York, 1987.

Partner, Peter, *The Lands of St. Peter: The Papal State in the Middle Ages and The Early Renaissance*, University of California Press, 1972.

Perry, Walter Copland, *The Frank, From Their First Appearance in History to The Death of King Pepin*, London, 1857.

Pirenne, Henri, *H. Muhammed ve Charlemagne*, çev. M. A. Kılıçbay, İmge Yayınları, Ankara, 2006.

Thatcher, Edgar Holmes, McNeal, *A Source Book for Medieval History*, Ed. Oliver J., New York, 1905.

Thorndike, Lynn, *The History of Medieval Europe*, Boston-New York-Chicago, 1917.

Ullmann, Walter, *The Growth of Papal Government in the Middle Ages; a Study in the Ideological Relation of Clerical to Lay Power*, 3. ed., Methuen & Co Ltd, Londra, 1970.

Ullmann, Walter, *A Short History of the Papacy in the Middle Ages*, Methuen&Co. Ltd, London, 1974.

Vita S. Zachariae., (Vit. Xciii. Anastasius, tom. i)

Yitzhak Hen, *The Uses of the Past in the Early Middle Ages*, ed. Matthew Innes, Cambridge University Press, New York, 2000.

Extended Abstract

In the aftermath of the Migration of Tribes in 375, state system collapsed in the Roman Empire, especially in Western and Central European lands, and it went through a period of collapse. This period of collapse led to the surge in violence and turmoil in Europe. Recovery of state system in French and German lands between the 5th and 8th centuries began with the Merovingian dynasty. And yet, turmoil continued in this period, and the appearance of unity could not be achieved in Europe. By settling down in Europe during these centuries, German tribes gained privileges in Frank sovereignty. As a result of military activities of the Merovingian dynasty, however, many German tribes came under the rule of Franks. And yet, stability could not be achieved during the reign of Merovingian dynasty, and the kingdom was divided and united several times. During the last period of this dynasty, the administration survived under the control of the Court. Mayors would become founders of the Carolingian dynasty, which will be established later on. This period of turmoil continued in the European lands until the reign of Merovingian and Carolingian dynasties. This period is apparently marked with violence in the entire Europe. State administration system was tried to be reconstructed with Merovingian dynasty, and yet this was achieved in short intervals. With Carolingian dynasty, which was founded by Charles Martel, a recovery period was experienced in state administration, legal, economic and religious systems in Western and Central Europe. Born in 715, Pepin III was the son of Charles Martel and Routrude. Having received religious education from St. Denis monks, Pepin took over the role of Mayor of the Palace of Neustria from his father in 741. Thanks to this role, he actually ruled the Frank kingdom. He held a council in Soissons to reorganise Catholic Church hierarchy in France. Since his brother Carloman retired to a monastery in 747, he also became the Mayor of the Palace of Austrasia. Pepin, who came to the throne in 751, became the first ruler of the Carolingian dynasty. He made religious and financial reforms in his kingdom. Pepin, the founder of the Carolingian dynasty, had close collaboration with the Papacy. He led military expeditions against the Lombards, Muslim Arabs in Southern France, and against the Aquitanians. This dynasty enjoyed its most powerful and systematic period during the reign of Charlemagne. It is, however, the period of

Pepin III (Pepin the Short) that brought success in the reign of Charlemagne and prepared the kingdom to transform into an empire. Expansion policy initiated by Pepin III, alliance with the Papacy and policies of building a state administration system paved the way for the achievements in the period of Charlemagne. Besides, convergence with the Papacy facilitated both the development and expansion of Catholic Church and the transition of power in Europe to the Carolingian dynasty. Pepin used his new power to begin to rule within the Church of the Frankish kingdom. He organized religious affairs and his word was as precise as the synods. The Frankish kingdom was quickly becoming the sole kingdom of Europe, and Italy was conquered with the help of the Papacy, with most of the Germanic lands subjugated under Pepin. Pepin and Pope Stephen now enjoyed nearly equal status as both temporal and spiritual rulers. In short, it was Pepin who created an empire and united it with the Church, consecrated as king, being appointed as "*Patricius Romanorum*" and "*granting*" land to the papacy. Thanks to his work, medieval society was able to flourish under Charlemagne, and the papacy became a force to be reckoned with.